

Spectacole în studio

În urmă cu mai bine de două decenii, grație unor inimoși oameni de teatru, în frunte cu regretatul critic Valentin Silvestru, la Pitești lua ființă Reuniunea studiourilor teatrale. Ea era găzduită de minunatul studio al teatrului din localitate, conceput de Liviu Ciulei, la inițiativa directorului de atunci, regizorul Mihai Radoslavescu. Acum, datorită ambiției și eforturilor lui Sebastian Tudor, directorul Teatrului „Al. Davila”, s-a reluat, după o întrerupere de 13 ani, o frumoasă con-

fruntare artistică, prin cea de-a cincea ediție (19-24 noiembrie) a Festivalului național al teatrelor de studio. Ea a debutat printr-un excelent spectacol cu piesa **Conversație după înmormântare** de Yasmina Reza (astăzi, cel mai „exportat” dramaturg francez, textele sale fiind jucate de prestigioase scene din Europa, Statele Unite și Canada), în regia lui Cristian Juncu și scenografia Andreei Mincic, cu remarcabile contribuții ale actorilor Raluca Zamfirescu, Lucia Ștefănescu, Ioan Coman,

Claudiu Istodor, Oxana Moravec, Alexandru Pandele. După un început în care interpreții au avut de luptat, pur și simplu, cu intruziunea impertinentă a unor cameramani în spațiul de joc, reprezentația ploieșteană s-a desfășurat într-o susținută tensiune intelectuală și emoțională, culegând în final ovațiile spectatorilor. Cea de a doua zi de festival a adus un recital de savuros umor, realizat de actorul Zoltan Lovăș, de la Teatrul de Stat din Arad. Cu **Apropo, ați chemat pomierii?**, adaptare de Liana Didilescu după Aldo Nicolaj, interpretul a câștigat și Premiul de interpretare la Festivalul internațional de teatru scurt de la Oradea. Tot în ziua a doua am văzut excepționalul spectacol **Cerere în căsătorie** de A.P. Cehov, al Teatrului „Sică Alexandrescu” din Brașov, unde fantezia tânărului regizor Claudiu Goga s-a întâlnit cu scenografia datorată lui Viorel Penișoară-Stegaru și cu virtuozitatea celor trei interpreți – Bianca Zurovski, Dan Săndulescu și Dan Cogălniceanu –, chemați de mai multe ori la rampă de aplauzele publicului. Această zi de veritabilă sărbătoare a comediei a fost urmat de un spectacol în care umorul s-a intersectat permanent cu tragicul. Este vorba de reprezentația cu **Chair amour** de Victor Haïm, adusă în festival de Teatrul Național din Târgu-Mureș, după ce piesa a fost prezentată în cadrul manifestării târgumureșene intitulată „Face à face” și menite să faciliteze dialogul dintre valorile dramaturgice românești și cele franceze. Cei trei interpreți, dar mai ales actorul (și regizorul) Dan Glasu, ne oferă o imagine tulburătoare a bizarului amestec dintre realitate și ficțiune, sau dintre disimulările comice și abisul în care se cufundă personajele. A urmat spectacolul cu **Zăpezile de altădată** de Dumitru Solomon, în care comedia era punctată fie de zburcuciu lăuntric, fie de discrete note de tandrețe, potrivit mutațiilor pe care eternul sentiment al iubirii le cunoaște sub inexorabila acțiune a timpului.

foto: Mihail Cratofil

Claudiu Istodor și Raluca Zamfirescu în **Conversație după înmormântare** de Yasmina Reza la Ploiești (regia: Cristian Juncu)

Liliana Ghiță, Monica Zugravu, George Topoc și Lucian Ghimiși sunt protagoniștii trecerii cuplului prin furcile lui Cronos, sub bagheta tinerei regizoare Cristiana Ripeanu, care a fost răsplătită pentru această ispravă a Teatrului „Maria Filotti”, din Brăila cu premiul pentru „Cel mai bun spectacol de comedie”, la Gala absolvenților U.N.A.T.C-2001. Cea de-a patra zi a festivalului a adus spectacolul **Cu ușile închise** de Jean-Paul Sartre, oferit de Teatrul „Al. Davila” din Pitești, în viziunea regizorului Bogdan Cioabă și scenografia Cristinei Ciucu; aici „infernul” e populat nu numai de mister și macabru, dar și de sugestii metaforice deloc lipsite de lirism, iar destăinuirile eroilor pun în lumină rolul mântuitor

al teatrului; Mirela Cioabă, Florin Dumitru, Daniela Cristea și Dan Ivăneșe sunt interpreții acestui discurs scenic aspru și încitant, neiertător ca o radiografie, în care însă există pauze nejustificate, iar trecerile de la o stare la alta ne descoperă câteva momente de joc mai puțin convingător. Penultimul spectacol al festivalului a fost prezentat de Teatrul „Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea: **Despre sexul femeii ca un câmp de luptă în războiul din Bosnia** de Matei Vișniec, în regia lui Adrian Român, interpretarea plină de sensibilitate a Cludiei Cacoveanu și Alexandrei Ioachim confirmându-ne actualitatea unei drame ivite sub semnul intolerației etnice și religioase. Reprezentația cu **Patima roșie** de

Mihail Sorbul, montată la Teatrul „V.I. Popa” din Bârlad de regizorul Dorin Mihăilescu, în scenografia lui Sandu Maftai, a încheiat acest frumos maraton teatral care s-a bucurat de o entuziastă primire din partea publicului, dar, așa cum s-a subliniat și la colocolviul dedicat „Soartei teatrelor de studio”, a fost tratat cu un cinic dezinteres de către unii factori ai puterii locale, mult mai grăbiți să onoreze deschiderea unei pizzerii decât să participe la eforturile organizatorice și la bucuria intelectuală a teatrului.

Ion Parhon

P.S. Am apreciat caietul-program, succint dar edificator, spre deosebire de foaia volantă din același program, bogată în... omisiuni și inexactități.

Szb zvonuri, bârfe, flecăreli

Lupta proletară și cultura

● O sumă de tovarăși s-au strâns nu demult într-o sedință, pentru a „infiera cu mânie proletară” atitudinea unei tinere regizoare, autoare a unui spectacol în care nu se regăseau unele capitole din cartea ce stătea la baza lui. Din câte am citit, cam așa sunau frazele ce consemnau – în vremuri despre care unii spun că sunt de mult apuse, în timp ce ele se încăpățânează să trăiască în oamenii care le-au traversat – nemulțumirile față de un produs artistic, exprimate de indivizi fără altă legătură cu arta decât aceea trecând prin politică. Mai precis, cine nu se dovedea suficient de isteț ca să promoveze în sectoarele importante ale luptei proletare, era marginalizat printre artiști, fiind pedepsit să se exprime în legătură cu tot felul de abstracțiuni pe care aceștia le urcau pe scenă. Da' parcă poți tot timpul să te gândești ce-a vrut X să spună cu asta sau cu aialtă? Și chiar dacă poți, nu neapărat nimerești, iar riscul cel mare e să nimerească altul în locul tău. Altul mai mare și mai puternic!

N-am crezut că voi ajunge să povestesc despre asemenea proceduri aplicate într-un teatru în zilele noastre, dar uite că asta se întâmplă. Incredibila scenă s-a petrecut la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, iar victima tovarășilor a fost tânăra regizoare Ada Lupu, autoarea unui spectacol – **Împăratul muștelor**, după romanul lui William Golding – din care respectivii n-au înțeles mare lucru. Decât că e foarte trist ce se întâmplă acolo (ce-i drept!) și că lipsesc unele capitole aflate în cartea pe care unul dintre ei chiar se obosise să o răsfoiască. Cum poți să lupți cu niște oameni neîncercați nici de cea mai mică jenă atunci când „se pronunță” în probleme despre care nu știi absolut nimic? Mă tem că tot ce se mai poate salva la Piatra, după înlăturarea abuzivă din funcție a directorului Corneliu-Dan Borcia, este trupa.

Tinerii actori strânși acolo de el din ambiția de a crea o echipă de excelență merită o soartă artistică mai bună. Cine nu va pleca rapid va eșua în musicalurile și comedioarele de bulevard cu care „intelectualii de partid” ce conduc destinele culturii nemțene intenționează să se binedispună în viitor. „Sunt banii contribuabililor!”, urlă ei. Atunci de ce nu s-ar organiza în teatru nunți și botezuri, ca să mai economisească și contribuabilul un ban?, întrebăm noi.

● Ca și cum nu s-ar face destul de râs în problemele grave cu care se confruntă ministerul pe care îl conduce, Răzvan Theodorescu s-a trezit cu câteva zile înainte de începerea Festivalului Național de Teatru să se lamenteze pe tema lipsei dramaturgiei românești din selecție. „Este inadmisibil”, „Nu se poate așa ceva”, „Avem o moștenire grea”, „Nu s-a făcut nimic în acest domeniu” – iată ideile de bază ale discursului teribil de inflammat. Spirit liberal, cel puțin la nivel declarativ, ministrul și-ar dori, se pare, în secret, o mână de fier, de regizor sau nu, care să „aranjeze” lucrurile astfel încât să se monteze cât mai multe piese românești, în cât mai multe teatre, cât mai repede, și – asta, numai dacă se poate – cât mai bine. Nu de alta, dar la anu' ne amintim de Caragiale (fiindcă așa scrie la calendarul UNESCO) și e musai să ne mândrim cu câte am realizat noi – adică el – într-un timp atât de scurt. Scenariul e simplu: se dau niște bani pentru montat piese românești (deocamdată, banii se promet, fiindcă de fapt nu sunt). În faza a doua, dacă spectacolele nu ies bine, artiștii sunt de vină – doar nu era să le facă ministrul –, iar dacă ies bine... Dar să nu anticipăm de tot. Măcar pentru că sperăm ca rubrica de față să trăiască până atunci.

Cristina Modreanu